

VOLTOOID TOEKOMENDE TIJD

HET GOUDEN RIJK IS NOG NIET VERLEDEN TIJD. Het Babylonische rijk zal nog pakweg zeven jaar bestaan. *In het derde jaar van de regering van koning Belsazar verscheen mij [Daniël] een visioen.* Het visioen is spectaculair. Gelukkig krijgt Daniël er uitgebreid uitleg bij. Het komende zilveren rijk van Meden en Perzen wordt uitgebeeld als een ram met twee hoorns. De eerder aangestipte machtsverhoudingen tussen Meden en Perzen vind je terug in de grootte van de hoorns. Het dier is oppermachtig: *Geen enkel dier kon tegen hem standhouden, en er was niemand die uit zijn macht kon redden. Hij deed naar eigen goeddunken en maakte zich groot.* Komt dit niet bekend voor? Had Nebukadnezar al lang geleden niet gezegd: *En wie is dan de god die u uit mijn handen kan verlossen?* Maar Nebukadnezar moest leren dat macht tijdelijk is en dat rijken verdwijnen. De ram stoot naar het noorden, zuiden en westen. Niet naar het oosten, daar was rugdekking. Ook de ram moest leren dat rijken vergankelijk zijn. Uit het westen kwam een geitenbok, een Eenhoorn, op topsnelheid aangerend. De ram was nergens meer en werd compleet vertrapt. *En er was niemand die de ram uit zijn macht kon redden. De geitenbok maakte zich uitermate groot.* Het refrein is eentonig: macht, machtiger en het einde. Het einde van de machtige grote hoorn kwam snel. Die werd opgevolgd door vier andere hoorns.

Daniël en wij hoeven niet te gissen naar de betekenis van het visioen. Daniël krijgt uitleg. De ram is het rijk van Meden en Perzen, het TWEEDE, zilveren rijk. Het Grieks-Macedonische rijk, het DERDE, bronzen rijk, is de geitenbok. Het visioen gaat in eerste instantie over de middelste twee rijken. Uit één van de vier hoorns van de geitenbok komt een kleine opportunist tevoorschijn. Deze heeft het vooral op het zuiden en het Sieraadland gemunt. Wij hebben ons vaderland, de Russen hun Moedertje Rusland en de Joden hun Sieraad. De kleine hoorn probeert het Joodse volk zijn identiteit af te nemen. De Joodse godsdienst wordt zelfs ontworcht: *Het steeds terugkerende offer werd aan Deze [God] ontnomen en Zijn heilige woning neergeworpen.* Tweeduizenddriehonderd avonden en morgens duurt de periode van verdrukking. Dat is gerekend in maanden van 30 dagen ongeveer 6,5 jaar.

Daniël zag dit in de toekomst. De eerste gebeurtenis, de opkomst van de ram, zou pas over zeven jaar komen. Wij hebben het gemakkelijker, voor ons is het verleden tijd. De geschiedenis van beide rijken is ons redelijk bekend. Of het voltooid verleden tijd is, waag ik te betwijfelen.

HET MACEDONISCHE RIJK

Na de dood van Alexander de Grote op 11 juni 323 v.Chr. viel het Macedonische rijk uiteen. Uiteindelijk kwamen daar vier redelijk stabiele rijken voor in de plaats. Redelijk stabiel, want tussen de opvolgers onderling ontstonden steeds opnieuw oorlogen en wisselende bondgenootschappen. De vorstendommen zelf waren ook een lappendeken van volken en culturen. Deze vier rijken waren vernoemd naar vier generaals van Alexander die uiteindelijk een machtsdeel konden opeisen.

Kassandros heerste over Macedonië en Griekenland, Lysimachos was koning over Thracië en West- en Noord Klein-Azië (het huidige Turkije), Ptolemaios had Egypte als machtsbasis en had ook delen van Palestina min of meer in handen. Dit Macedonische Egypte ofwel het Ptolemeïsche rijk lag ten zuiden van Israël. Syrië, Mesopotamië en delen van Klein-Azië werden geregeerd door Seleukos. Dit Seleucidische rijk lag ten noorden van Israël.

HET HELLENISTISCHE WERELDBEELD

In alle landen vormden de Grieken de politieke bovenlaag. Het Hellenistische tijdperk maakte met name na de dood van Alexander de Grote een snelle ontwikkeling door met betrekking tot wetenschap en uitbreiding van de Griekse cultuur.

Euclides gaf de wiskunde haar fundament. Archimedes bouwde die verder uit en kwam met veel praktische toepassingen. Aristarchus beschreef op een correcte manier het zonnestelsel en hij rangschikte zelfs de planeten op de juiste wijze. Anderen berekenden met grote nauwkeurigheid de omtrek van de aarde. Het was een tijd waarin de beeldhouwkunst en kunst in het algemeen tot grote bloei kwam. Er was een hang naar vrijheid, het recht op zelfontplooiing en het bezitten van een perfect lichaam. De Grieken bouwden overal gymnasia (sportscholen) en theaters. Het onderwerp van de kunst was vaak de mens en het menselijk lichaam. Ook namen ze hun godsdienst mee naar de plaatsen waar zij zich vestigden. Maar waren Zeus en Bel eigenlijk niet dezelfde god onder een andere naam? Zo ontstond een vermenging van godsdiensten en godsdienstige denkbeelden. Goden, kon je ze eigenlijk wel serieus nemen? Hierop volgde weer een atheïstische stroming met als tegenwicht de opkomst van occulte godsdiensten en magie. Herkenbaar?

Deze Hellenistische cultuur werd actief gepropageerd en met veel succes. De onderklasse sloot zich graag aan bij de heersende hellenistische machthebbers.

ANTIOCHUS IV EPIPHANES

Hij was koning van 175 – 164 v. Chr., hij is een man van list en bedrog en wordt aangeduid als de 'kleine hoorn'. Antiochus IV was koning van het Seleucidische Rijk met Syrië als kernland. Palestina werd ook onderdeel van het rijk nadat zijn vader Antiochus III het had veroverd op de Ptolemaeën.

Antiochus voerde van 170 tot 168 v. Chr. oorlog tegen de Ptolemaeën van Egypte en wist ze bijna te verslaan. Slechts door tussenkomst van de Romeinen bleef de Ptolemaeën een nederlaag bespaard. Antiochus streefde naar meer eenheid in de lappendeken van volken en godsdiensten. Dat zou de interne onrust doen afnemen en meer macht geven naar de omringende rijken. Hij was vooral bang voor de opkomst van de Romeinen. Angst om de macht te verliezen was zijn politieke drijfveer. Daarom probeerde hij krampachtig zijn volken de hellenistische cultuur op te leggen, zo nodig met geweld. Om het rijk nog meer aan zich te binden, noemde hij zichzelf 'Epiphanes' wat 'verschenen (God)' betekent. Zijn politiek was: één land, één volk, één godsdienst en is daarmee te vergelijken met het huidige China en Noord Korea.

Ook onder Joden was deze politiek redelijk succesvol. De officiële godsdienst was samengesmolten uit Griekse en heidense goden en gewoonten. Bovendien waren de morele verplichtingen lang zo hoog niet als in het Jodendom. Ook stond het iedereen toe eigen geneugten na te streven. Onder de Joden waren de meningen over deze godsdienst sterk verdeeld. Een deel van de priesterklasse was zeer tolerant. Priesters kwamen zelfs kijken naar sportevenementen in het gymnasium. We moeten hierbij wel beseffen dat het sporten naakt (het Griekse woord *gymnos* betekent *naakt*) gebeurde. De hogepriester stuurde een delegatie naar festiviteiten van de Baältempel in Tyrus. Dit gebeurde met het gemak alsof het een werkbezoek aan collega-priesters betrof. Baäl en andere goden werden niet meer zo harts-tochtelijk verafschuwd als Elia deed. Een deel van de bevolking voelde meer voor openheid wat betreft andere wereldbeelden. De in hun ogen ouderwetse gebruiken en regels moesten met de tijd meegaan. Een kleine gideonsbende wilde de godsdienst zo zuiver mogelijk bewaren. Yahweh was enig God, de andere goden waren hun een gruwel. En de massa? De massa wachtte af.

De Joodse godsdienst veranderde geleidelijk van karakter. Toch ging het Antiochus niet snel genoeg. Na een veldslag tegen de Ptolemaeën deed hij Jeruzalem aan. Hij ontheiligde de tempel door naar binnen te gaan en het gouden wierookaltaar en de kandelaar mee te nemen. Uiteindelijk verbood hij de Joodse godsdienst.

1 Makkabeeën 1: 47 vv *Daarna vaardigde de koning voor heel zijn rijk het bevel uit dat allen één volk moesten worden en dat ieder zijn eigen leringen moest opgeven. Alle naties voegden zich naar het woord van de koning. Zelfs onder de Israëlieten waren er velen die graag de godsdienst van de koning aannamen, aan de afgoden offerden en de sabbat onteerden. Ook naar Jeruzalem en de steden van Juda stuurde de koning boden, met het schriftelijk bevel dat de Israëlieten de leringen moesten overnemen en op moesten houden met de brand-, slacht- en plengoffers in de tempel; dat ze sabbat en feestdagen moesten onteren en de tempel en de heilige personen ontwijden; dat ze altaren, tempels en kapellen moesten oprichten voor afgoden, en varkens en andere onreine dieren moesten offeren; dat ze hun zonen niet meer mochten besnijden, en zich moesten verontreinigen door allerlei onreine en onheilige praktijken, om zo de leer te vergeten en haar voorschriften te ontcrachten. Iedereen die niet zou gehoorzamen aan het bevel van de koning zou gedood worden. Soortgelijke bepalingen liet hij in heel zijn rijk afkondigen. Tegelijkertijd stelde hij over het volk beampten aan die erop moesten toezien dat er in elke stad van Juda offers werden opgedragen.*

Antiochus maakte een misrekening. Een deel van de Joden was loyaler aan God dan aan de koning. Het nationaal en godsdienstig sentiment nam eerder toe, zeker toen hij bevel gaf om in de tempel een altaar voor Baäl Hasjamaïm (Zeus) op te richten. Dit wordt 'de gruwel der verwoesting' genoemd. De verdrukking werd alsmaar groter. De massa bleef niet langer neutraal en werd gedwongen om een keuze te maken.

Makkabeeën 1: 54 vv *Op 15 kislew van het jaar 145 [in onze jaartelling 167 v. Chr.] liet de koning een verwoestende gruwel op het altaar bouwen en in de andere steden van Judea liet hij altaren neerzetten. Voor de huisdeuren en op straat werd wierook gebrand. Werden er wetsrollen gevonden, dan werden deze verscheurd en verbrand. Wie in het bezit van zo'n verbondsrol bleek te zijn of volgens de wet leefde, werd op last van de koning ter dood gebracht. Maand na maand lieten de inspecteurs in Israël hun macht voelen door overtreders die ze in de steden aantroffen ter dood te brengen. En op de vijftiengste van de maand offerden ze op het afgodsaltaar dat boven op het oude altaar stond. De vrouwen die hun kinderen hadden laten besnijden, werden op grond van de verordening gedood, en zuigelingen werden opgehangen aan de hals van hun moeder. Ook hun huisgenoten en degenen die de besnijdenis hadden verricht werden gedood. Toch vonden velen in Israël de kracht zich te verzetten en geen onrein vlees te eten. Zij stierven nog liever dan dat zij zich door voedsel zouden verontreinigen en het heilige verbond zouden schenden, en ze werden dan ook ter dood gebracht. De toorn drukte zwaar op Israël.*

Vanwege zijn wreedheid noemden de Joden hem al gauw Antiochus Epimanes (de gek). Antiochus meende God de genadeklap te kunnen geven. Maar hij bereikte het tegendeel. Het Joodse volk werd zich weer bewust van hun God. De Joden kwamen onder leiding van de priester Mattathias en zijn zoon Judas Makkabeüs in opstand tegen de Seleuciden en bevochten hun vrijheid.

Later zou Hitler ook buiten God rekenen en dezelfde fout maken. Uit de vernietigingskampen werd de staat Israël geboren.

WAT IS ANTIOCHUS?

Wie hij was, is duidelijk: een vorst uit de dynastie van de Seleuciden en al eeuwen dood. Hij hoorde tot het DERDE rijk. In Daniël 7 wordt een vorst uit het VIERDE rijk beschreven. Die moet nog komen en zal als menselijke tegenhanger van Christus optreden. Daniël beschrijft beide vorsten met de volgende kenmerkende eigenschappen: ze denken zelf god te zijn, ze haten de heiligen intens en proberen de wereld te verleiden en van God af te trekken. Daarin is Antiochus een voorloper van de vorst die komen zal. Beiden proberen de waarheid te vervangen door een nepreligie; *en hij wierp de waarheid ter aarde* (vs. 12).

Waar Jezus zegt: *'Ik ben de waarheid'* en Pilatus antwoordt met: *'Wat is waarheid?'*, willen dictators absoluut niets van de waarheid weten. Eén van de meest beangstigende aspecten van een dictatuur is hoever een regime gaat om de bevolking de waarheid te ontzeggen. Waarheid ontmaskert, dan is het beter een complottheorie te fabriceren en tegenstanders weg te zetten als 'afvalligen' of 'verraders'. Beschuldigingen die in de vorige eeuw en ook in de onze miljoenen mensen de vrijheid of het leven kostte. Waarheid en rechtvaardigheid, daar doen dictators niet aan. Ze zijn veel te bang hun macht te verliezen. Van de kwade macht die hen in de houdgreep heeft, willen ze niet weten. Op eigen kracht? *Zijn kracht zal groot worden, maar niet door eigen kracht. Op wonderlijke wijze zal hij verderf aanrichten, het zal hem gelukken, hij zal het doen* (vs. 24). Zij worden aangestuurd

door machten die zij niet beheersen. *Hij werd groot, tot aan het leger van de hemel. Van dat leger, namelijk van de sterren, liet hij er sommige ter aarde vallen en vertrapte ze (vs. 10).* Antiochus wordt vergeleken met de draak Typhoon uit de Griekse mythologie die probeerde Zeus te doden, maar zelf het onderspit delfde.

Dictators meten zich graag messiaanse eigenschappen aan. Hitler, Stalin, Pol Pot of Kim Jong-un meenden onmisbaar en heilbrengend voor hun volk te zijn. *En er zullen veel valse profeten opstaan en die zullen er velen misleiden.*

Antiochus mag dan al eeuwen dood zijn, de kwade genius achter hem waart nog steeds rond. Jezus verbindt dan ook de vorsten uit Daniël 7 en 8 met elkaar. Hij gebruikt beelden uit de tijd van Antiochus en projecteert die in de toekomst die eindigt met Zijn wederkomst op de wolken. Weer zo'n beeld dat aan Daniël ontleend is. Tevens waarschuwt Hij het Joodse volk voor de vernietiging van Jeruzalem en een nieuwe ballingschap als ze Hem als Messias afwijzen. De vervulling van deze profetie voltrok zich in 70 n. Chr. toen de Romeinen Jeruzalem verwoestten. Tevens wijst Jezus Zijn volgelingen erop dat Hij terugkomt op de wolken in een tijd dat weer zo'n Antiochus-figuur zich een naam maakt. De tijd van Antiochus is dus een blauwdruk van de eindtijd.

De Joden werden door Daniël gewaarschuwd. Wij worden gewaarschuwd door de Mensenzoon zelf. *Zie, Ik heb het u van tevoren gezegd! En meteen na de verdrukking van die dagen zal de zon verduisterd worden en de maan zal zijn schijnsel niet geven en de sterren zullen van de hemel vallen en de krachten van de hemelen zullen heftig bewogen worden. En dan zal aan de hemel het teken van de Zoon des mensen verschijnen (Matt. 24: 25-30).*

Daniël en Openbaring spreken in beelden. Beelden zo overweldigend dat zowel Daniël als Johannes op de grond vallen en overeind geholpen moeten worden. Paulus schrijft klare tekst. 2 Thess. 2: 8-10 *En dan zal de wetteloze geopenbaard worden. De Heere zal hem verteren door de Geest van Zijn mond en hem tenietdoen door de verschijning bij Zijn komst; hem, wiens komst overeenkomstig de werking van de satan is, met allerlei kracht, tekenen en wonderen van de leugen, en met allerlei misleiding van de ongerechtigheid in hen die verloren gaan, omdat zij de liefde voor de waarheid niet aangenomen hebben om zalig te worden.*

Dat het anti-God en anti-Joods regime van Antiochus een voorafschaduwung van het rijk van de antichrist is, begrijpen we nog wel. Ook dat hedendaagse dictatoriaal geregeerde landen daar sterk op lijken, willen we nog wel toegeven. Maar dat zoiets in het vrije Westen ook mogelijk is, lijkt ons haast onmogelijk. Bedenk dan dat in 1933 het vrije, hoogontwikkelde Duitsland door één verkiezing veranderde in een totalitair duizendjarig nazirijk waarin de Jodenhaat van Antiochus en de Romeinen ver overtroffen werd. Gelukkig werd die tijd sterk ingekort.

We weten: verdrukking komt, maar die dagen worden ingekort. Dan breekt de tijd van het Oogstfeest en het Bruiloftsmaal aan. ■